

Projekat: *Smanjenje socijalne isključenosti kroz jačanje sistema socijalne zaštite*

Implementator:

Udruženje građana

„Svjetionik“ Prijedor

Partner u projektu:

Udruženje stručnih radnika

u socijalnoj djelatnosti

Republike Srpske

Program Evropske unije
EIDHR

za Bosnu i Hercegovinu

Socijalna isključenost nije slobodan izbor

„Ova publikacija je urađena uz pomoć Evropske unije. Sadržaj publikacije je isključivo odgovornost Udruženja građana „Svjetionik“ i ni u kom slučaju ne predstavlja stanovišta Evropske unije.“

Socijalna zaštita je djelatnost od opšteg interesa za Republiku Srpsku, kojom se pruža pomoć licima kada se nađu u stanju socijalne potrebe i preduzimaju potrebne mjere radi sprečavanja nastajanja i otklanjanja posljedica takvog stanja.*

Stanje socijalne potrebe je stanje u kojem je licu neophodna pomoć radi savladavanja socijalnih i drugih teškoća i stvaranja uslova za zadovoljavanje osnovnih životnih potreba, a ukoliko se te potrebe ne mogu zadovoljiti u drugim sistemima socijalne sigurnosti.*

Djelatnost socijalne zaštite obuhvata mjere i aktivnosti za stvaranje uslova za ostvarivanje zaštitne funkcije porodice, uslova za samostalan život i rad lica koja se nalaze u stanju socijalne potrebe ili za njihovo aktiviranje u skladu sa sposobnostima, obezbjeđivanje sredstava za život materijalno neobezbijedenim i za rad nesposobnim licima i drugim građanima koji su u stanju socijalne potrebe, kao i obezbjeđivanje drugih oblika socijalne zaštite.*
(*Sl. gl. RS br. 37/2012)

Glavni društveni problem savremenog doba

Socijalna isključenost je glavni društveni problem savremenog doba, koji potiskuje stare i ustaljene pritupe siromaštvu i marginalizaciji. Ona nije slobodan izbor, već predstavlja pokazatelj nejednake raspodjele socijalnog i materijalnog bogatstva, slabljenja socijalne solidarnosti, potiskivanje pojedinaca i društvenih grupa na margine društva, što onemogućava njihovo učestvovanje u društvenim aktivnostima. Drugim riječima socijalna isključenost znači nedostatak društvenih veza i moći, dezintegrisanost, marginalizaciju, društvenu otuđenost i nepovoljan položaj u političkom, ekonomskom i socijalnom smislu. Takav (socijalno isključeni) položaj pojedinca, porodice ili društvene grupe najneposrednije se ogleda na nivou lokalnih zajednica, gdje bi se primarno trebalo i tražiti rješenje za prevazilaženje takve situacije građana u datoj sredini.

Novi Zakon o socijalnoj zaštiti Republike Srpske ima za jedan od prioritarnih ciljeva smanjivanje socijalne isključenosti

Novi Zakon o socijalnoj zaštiti predviđa povećanje broja korisnika socijalne pomoći, veće novčane iznose za najsiromašnije i razvoj usluga socijalne zaštite na lokalnom nivou. Pored toga Zakon otvara mogućnosti participacije različitih drugih subjekata (NVO sektor, vjerske organizacije, korisnička udruženja) u vršenju djelatnosti socijalne zaštite, i da im se kao takvima otvara mogućnost davanja doprinosa u ispunjavanju misije i ciljeva sistema socijalne zaštite, među kojima je postizanje što većeg stepena socijalne uključenosti jedan od imperativa. Zakon je značajan jer, između ostalog, ima za cilj i stvaranje jednakih mogućnosti za samostalni život i podsticanje socijalne uključenosti osoba sa invaliditetom, razvoj i podsticaj hraniteljstva i brige o starima.

Ovim zakonom uređuje se sistem socijalne zaštite, nosioci, korisnici i prava korisnika soc. zaštite, postupak i uslovi za ostvarivanje prava, djelatnost ustanova soc. zaštite, samostalno obavljanje poslova u oblasti soc. zaštite, finansiranje, nadzor i druga pitanja značajna za funkcionisanje i ostvarivanje soc. zaštite građana. Pravna i fizička lica koja pružaju usluge, daju podršku korisniku za aktiviranje vlastitih potencijala za samostalno zadovoljavanje potreba (soc. uključivanje), produktivan život u zajednici, predupređivanje zavisnosti od soc. zaštite i smanjenje rizika socijalne isključenosti.

"Evropska unija se sastoji od 27 država članica koje su odlučile postupno povezivati svoja znanja, resurse i sudbine. Zajedno, tokom razdoblja proširenja u trajanju od 50 godina, izgradile su zonu stabilnosti, demokratije i održivog razvoja, a istovremeno održale kulturne raznolikosti, toleranciju i individualne slobode. Evropska unija posvećena je dijeljenju svojih postignuća i svojih vrijednosti sa zemljama i narodima izvan svojih granica".

Evropska komisija je izvršno tijelo Evropske unije.

Ovaj projekat finansira Evropska unija

Za više informacija

Delegacija Evropske komisije u Bosni i Hercegovini
Skenderija 3 a
Bosna i Hercegovina

Telefon:

+387 33 254 700

Fax:

+387 33 666 037

Udruženje građana "Svjetionik"
P. M. Nenadovića bb
79101 Prijedor

Telefon/fax:

+387 52 243 150

E-mail:

svjetion@teol.net

Mi smo na web-ul

www.nvo-svjetionik.org

Prava u socijalnoj zaštiti po Zakonu o socijalnoj zaštiti su:

- 1) novčana pomoć,
- 2) dodatak za pomoć i njegu drugog lica,
- 3) podrška u izjednačavanju mogućnosti djece i omladine sa smetnjama u razvoju,
- 4) smještaj u ustanovu,
- 5) zbrinjavanje u hraniteljsku porodicu,
- 6) pomoć i njega u kući,
- 7) dnevno zbrinjavanje,
- 8) jednokratna novčana pomoć i
- 9) savjetovanje.*

Prava po ovom zakonu ostvaruju se nakon što su iscrpljene raspoložive mogućnosti u drugim sistemima socijalne sigurnosti.*

Prava iz socijalne zaštite može ostvariti lice pod uslovima da:

- 1) ima prebivalište na području jedinice lokalne samouprave u kojoj traži ostvarivanje prava, osim za lica koja su se našla u posebnim okolnostima (dijete koje se nađe u stanju socijalne potrebe zbog siromaštva, pretrpljene elementarne nepogode, ratnog stradanja, izbjeglištva, migracije, repatrijacije, smrti jednog ili više članova porodice, dugotrajnog liječenja, otpusta iz ustanove ili drugih nepredvidivih okolnosti; punoljetno lice koje se nađe u stanju socijalne potrebe zbog siromaštva, dugotrajne nezaposlenosti, pretrpljene elementarne nepogode, ratnog stradanja, izbjeglištva, migracije, repatrijacije, smrti jednog ili više članova porodice, dugotrajnog liječenja, izdržavanja kazne, otpusta iz ustanove ili drugih nepredvidivih okolnosti) i strani državljanin koji legalno borave u Republici,
- 2) predviđeno pravo ne ostvaruju u drugim sistemima socijalne sigurnosti i
- 3) se zbog materijalnog, socijalnog ili psihosocijalnog stanja nađe u stanju socijalne potrebe.*

(*Sl. gl. RS br. 37/2012)

BiH ima nisku efikasnost u smanjivanju socijalne isključenosti

Pristup socijalnoj uključenosti i smanjenju siromaštva sa svim relevantnim društvenim sektorima kao faktorima razvoja je veoma važan u situaciji globalne ekonomske krize i njenog uticaja na situaciju u BiH. Osnovni problem "uskog grla" sistema socijalne zaštite u BiH je njena vrlo niska efikasnost u smanjivanju siromaštva. Ogromna sredstva koja BiH dodjeljuje za socijalne transfere ne 'ciljaju' siromašne, već se zasnivaju na "statusnim pravima". Od ukupnih socijalnih transfera, najsiromašnija petina stanovništva dobija samo 17% sredstava. Ovako visok nivo izdvajanja na programe socijalne zaštite koji samo manjim dijelom dosežu do najsiromašnijih dijelova stanovništva, opterećuje razvoj privatnog sektora, ne dozvoljava razvoj politika usmjerenih na stvaranje povoljnijeg poslovnog okruženja i destimuliše zapošljavanje, što za posljedicu ima dodatno opterećenje javnih budžeta, i održavanje statusa *quo* po pitanju trendova socijalne isključenosti.